

Šolska letina po Slovenskem.

Kedar pride žetev in jesen, in se spravljajo poljski pridelki, radovedno prašamo eden drugega, kakšna je letina. Dobra in bogata letina prinasča dobre, slaba pa hude čase. Taka je tudi na šolskem polji; torej menimo, da „Tovars“ prav stori, če po svoji domačiji nekoliko ogleda, zaznamova in naznanja posebno pridelke ljudske šole. — V Ljubljani so bile šolske spraševanja od 25. do konec julija. V c. k. normalki je učilo z gosp. vodjem in s tremi gosp. kateheti še 11 g.g. učiteljev in podučiteljev, vkup 246 ur na teden, in so imeli učencev (z duhovnimi in svetnimi pripravniki vred) 981. Natisnjena razverstitev učencev je po stari šegi — vsa nemška. — V mestni glavni šoli pri sv. Jakopu so učili z gosp. vodjem vred 4. g.g. učeniki, vkup 96 ur na teden, in so imeli 421 učencev. Šolsko spraševanje v tej šoli je bilo letos posebno živo, ker je prišlo poslušat veliko poslušavcev in poslušavk iz vseh stanov. Napredek te šolske mladosti je bil, kakor druge leta, tudi letos po slovenski in nemški natisnjen. — V dekliski glavni šoli pri Ursularicah v Ljubljani je učilo v vnansi in notranji šoli zraven dveh gospodov katehetov še 26 č. č. nun, vkup 373 ur na teden; učenk je bilo 1010. V razverstitvi učenk so slovenske imena po slovenski pisane. Posebno znamenite so bile v tej šoli obertnijske reči, ki so jih učenke za skušnjo naredile in očitno razložile. Ravno tako smo se tudi čudili prelepim in natančnim risarskim izdelkom v realki, ki so bili letos perikrat tako bogato razstavljeni. —

(Dalje prih.)

Novice.

Iz Jelšan. Ljubi „Tovars!“ Z veseljem te prebiramo tudi pri nas na Terzaškem; pa kaj rabi! gledamo in gledamo, pa ne najdemo nikakovega dopisa iz naših krajev. Kako je to? morebiti ni nobenemu mar za te! ali mar imamo kak drug šolski časnik? Odkritoserčno ti povem, da nimamo nobenega. Pa slišal sem tudi že, da si ti le samo za Kranjce, ker nimaš naznanjenih učiteljskih prememb na Terzaškem. *) Tudi pri nas, akoravno ni navada, so začele se prazniti šolske klopi. Kaj bomo zavaljo tega naredili, pogovorili se bomo pri učiteljskem zboru 12. sept. t. l. — Sicer pri nas šole napredujejo.

*) Ali bi se ne moglo temu pomagati?

Pis.

Odgovor: Prav lahko in rado, če bi le kdo hotel tako dober biti, da bi nam naznanjal ondašnje novice.

Vredn.

Naš v. č. gosp. dekan za povzdigo ljudskih šol resnično veliko storè. Več novih šol so že napravili v kratkem času, in ravno sedaj se tudi dve snujete, namreč v Golcu in Podgrajah. Ako Bog dá, časoma se bode vse vredilo.

Srečan Pirc.

Iz Terbovlja. 20. jul. Žalostna naključba nam je ta dan napravila pogreb osem let starega učenca, mlinarskiga sina v Gaberskem. Oče ponudi zalemu sinku verè, da naj bi šel po vode, kateri pa reče, da ga vselej roke bolijo, kedar nese z vodo napolnjeni verè, in zavoljo tega si izvoli bokal. Ko deček že na pol pota nazaj pride, pade s steklenico tako nesrečno, da si na spodnji bokalovi polovini tako globoko prereže žile na vratu, da mora naglo umreti. Oče ga pogreši, in pošlje starejega sina za njim pogledat, ki dobi bratca že mertvega. Serce se mi je treslo, ko sva z gospodom katehetom ogledovala to morišče. Korenica na zeleni ravnini zraven bistrega potoka je mogla biti vzrok, da je sirotej padel in mogel umreti. — Ta žalostna prigodba nas uči, da je nevarno, če se otroci pošiljajo kam s steklenicami.

P. Kovačev, učitelj.

Iz Kamnegorice. Ker se je že pisalo o šolskih veselicah, naj tudi jaz nekoliko omenim, kako smo praznovali šolski god svetega Alojzija. — Zjutraj ob pol osmih smo šli s šolsko mladostjo v domačo farno cerkev, kjer so naš gospod katehet brali sv. mašo. Po tej sv. maši pa pridejo še gospod oče v šolsko versto, in šli smo s šolsko zastavo iz domače cerkve pol ure daleč v cerkev matere božje pri Kapelici v Kropi. Ko pridemo tje, je kropuška mladost ravno dokončala svoje opravilo, in združene ste bile dve veseli družbi z zastavama in z enim blagim namenom. Potem berejo sv. mašo naš duhovni oče pri lepem stranskem altarji sv. Alojzija. Po sv. maši smo zapeli še nektare sv. pesmice, in šli smo zopet proti domu. Pri zadnji hiši iz Kroke gredé pa smo se ustavili, kjer so nam naš šolski oče blagor. gosp. A. žl. Kapus in drugi dobrotniki napravili primerno kosilice. Mladost se je radovala in prepevala svoje pesmi, da je bilo veselje. Pri sklepu tega radovanja pa se oglasi še mlada deklica, ki prav ginljivo razlaga pomen tega lepega šolskega praznika in serca pobožno vnema. Po poti domu gredé zapojemo še nekaj veselih popotnic, in tako smo dokončali naš veseli šolski praznik, ki ga mladost gotovo ne bode kmali pozabila.

J. Pirnat.

Iz Zaberda. „Tovars“ ti si vedno prizadevaš, da nas krepaš pri trudnem šolskem delu; pa veliko več bi še lahko storil, če bi te bolj podpirali naši tovarši. Keristno in spodbudno je za učitelja, če se večkrat pogovarja s svojimi dobrimi tovarši, ki obdelujejo enako polje. Posebno je treba mlademu učitelju, da se pogovarja s skušeniimi sobratji, da si vedno pridobuje novih moči, in da ga ne posili pogubljivo mehanično spanje. Dvakrat siromak je učitelj, ki ni vnet za svoj stan, in le toliko dela, kakor tlačan na tlaki; pa tudi siromaki so njegovi učenci, ker pri njem zapravljajo dragi čas svoje lepe mladosti in se, žalibog, marsikrat še celó kvarijo namest boljšajo. Ljubi bratje učitelji, radi dopisujemo „Tovarsu“ svoje boljše misli za povzdigo

našega šolstva, in mu tudi odkrivajmo svoje rane, da se tolažimo in pokrepčujemo eden drugega!

F. P.

S posavskih bregov. Človek je že tak, da ložeje terpi, če komu potoži svoje nadloge. Tudi jaz imam nekaj na srcu, kar mi ga vedno teži, in Bog vé, kedaj bode boljše. — Pri nas imamo stare stare cerkvene orgle, ki so že popolnoma doslužile in se ne morejo kaj popraviti. Od mladih nog me že veseli lepo cerkveno orgljanje in petje, in ne hvalim se, če rečem, da se že leta in leta učim, da bi bolje razumel to neizmerjeno umetnost. Kupil sem si za terdo prisluzene reparje prav lep klavir, ki je sedaj moja edina talažba v mojih samotnih britkih urah. Ko pride nedelja ali praznik, se mi srce taja, ko doma igram prelepe cerkvene pesmi in jim vpletam primerne sprednje in končne igre, toda kako me zaboli srce, ko se potem usedem za staro omaro cerkvenih orgel, še bolj pa, ko zapiše pri meni nadušljivi in jetični meh in zabrilizgajo in zagercé na pol mustaste in hripove pisčali in ropatá oguljeno podnožje! Namesti da bi se človek, napajal v rajskih harmonijah, se pa mora jeziti (in malo manjka, da ne kolne) pri naj svetejšem opravilu. — Večkrat sem že nagovarjal srenjske možé, da naj se združijo in napravijo nove orgle, toda ker boljših ne poznajo, pravijo, da so stare še dobre, in da ni treba, da bi se z novimi orglami bahali, ki se ne slišijo iz cerkve, ampak napraviti hočejo velik nov zvon, ki bode bučal sosedom na ušesa. Jaz pa menim, da so dobre orgle bolj potrebne za povelicanje božje službe, kakor pa prevelik zvon, ki učitelju namest veselja pa le daje žalje, ki se mu prav malo vjemajo s šolskim peresom. Bog daj bolje!

V . . .

Konec šolskega leta.

Čast in hvala na višavi
Bodi tebi, večni Bog!
Da spet srečni in pa zdravi
Leta smo končali krog!

Srečna hvala, učenci,
Bodi vselej tudi vam,
Ker skerbljivi ste vodniki
Čas težavni bili nam!

Z vašo pomočjo bistrili
Smo si glavo in sercé,
Vir smo učenosti pili,
Brali vednosti zlaté.

Zdaj pa kot slovenski sini
Poslovimo se od vas,
Bogu, carju, domovini
Zvesto vdani vsaki čas!

Mirko Zorin.

Listnica. Mnogim: G. Miklošičeve maše še nismo dobili. — Nekterim g.g. zlagavcem napevov: Prosimo, poterpite! „Tov.“ ne more vsako pot natiskovati napevov; mu še vedno manjka pomoči. — Drugim g.g. dopisnikom: Hvala za lepe spise! Časomo pridejo vsi na versto. G. J. J. v P.: Prosimo še 30 kr. za prvo pol. „Tov.“

Odgovorni vrednik:
Andrej Praprotnik.

Natiskar in založnik:
Jož. Rudolf Milic.